

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Vivacitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

FRivola vero mihi videtur Anaximenis interpretatio super Actæonis fabula, de qua superius mentionem fecimus, qui conversus ideo dicitur in Cervum, & à canibus suis dilaceratus, quod periculis, quæ venando subierat demum consideratis, ætate jam ingravescente timidior factus, in cervum transformari sit visus: cumque Canes nihilo fecius aleret patrimonium consumpsisse, idque à Canibus laceratum esse significare, potius historia, non fabulæ cujusquam figmentum, invento huic dederit argumentum. Actæonem enim & Cippum cornutos editos, Plinius auctor est. Quin apud Max. Tyrium legas, apud Corinthios, Bacchiadarum facinus in Actæone Dorico adolescente discerpente admittum, Bœotio illi assimilatum, in quo Actæon à veris est Canibus laceratus. Quod vero Homerus ait, Diana per juga montium errantem gaudere telis, & Capreis, ac fugacibus Cervis delectari, sunt qui ad Actæonis fabulam convertant: sunt qui vetustam Philosophiam secuti, sagittas eas, quæ Cervum assequuntur, hieroglyphice solares radios indicare velint, quorum scilicet repercussu, cornua ipsa pro loci, ubi Luna est, conditione, & appareant, & obducantur. Nam & Lucretius tela hæc ita interpretatur:

Plin lib. ar.
1.37.

Lib. 1. De
nat. rer.

Non radii Solis, neque lucida tela diei.

Dianam autem Capreis & Cervis tantum gaudere, Homerus, dicit, Leonibus autem minime: nempe quia circa Taygeta aut Erymanthum eam venari dicit, ubi Leones non habentur. Elei sane Dianam *ἑλαφίστα* vocant, ut apud Pausaniam est, quam vis aliter alii nomen interpretantur. Videas tamen passim Dianæ simulacro Cervum ut plurimum in venatum objici, qualem præcipue speciem in Hadriani numo cernere est, cum inscriptione, *ΑΡΤΕΜΙΣ ΕΦΕΣΙΑ*. In aliis quoque ejusdem Hadriani Dianæ itidem Ephesæ simulacrum geminis duum Cervorum inter se averforum clunibus insidere conspicias, atque aliter in aliis. Et Cerva est in multis Galieni numis cum inscriptione, *DIANÆ CONS. AUG.* Ea enim ambitione fuit, ingenio vir alioquin impurissimo, ut Deos omnes ad sui custodiam & conservationem occupatos esse jactaret. Hinc feras fere omnes, quotquot numinibus dicavit antiquitas, numis suis eadem inscriptione cudendas curavit: quorum vis magna paucis ante annis in agro Bellunensi reperta est. Neque tamen Dianæ tantum, verum etiam Milanioni, & Atalantæ heroibus Cervus dedicabatur, quorum simulachra cum hinnulo in Olympia fuisse Pausanias testatur. Quod vero ajunt Iphigeniam cum jamjam ad aras patris jussu mactanda constitisset, in Cervam demutatam, ac ipsius Dianæ numine in Tauricam regionem asportatam, Nicander in Taurum ait, Phœdinus in Ursam, atque ita omnia variant in Græcorum fabulis, à quibus longe diversa leguntur apud Lycophronem & ejus interpretes.

VIVACITAS. CAP. XV.

Vivacitatem ex picto Cervo significari, quod Ægyptiorum commentum est, magis exploratum arbitror quam ulla sit opus commentatione perquirere. Datum enim illi est à natura, ut quam diutissime vivat. Verum cum id sacerdotum ostendere volebant, cornua maxime ramosa faciebant, siquidem unoquoque anno ramus horum cornibus adjicitur: sed ut nonnulli observarunt, non ultra sex annos ab eo tempore similia reviviscere, neque atatem in dediscerni posse, sed ex dentibus, quos tunc cum grandævus est, aut paucos, aut nullos habeat. Sedenim experimento compertum est, cornua senescentium asperiora quotannis fieri enormioraque, pluribusque tuberculis & mucronibus horrida, quo magis in senium vergant. Animadvertendum autem in manuscriptis Hori condictibus antiquis, *πελοργόνα σμαίνι* scriptum, non *πελοργόνιον* ut in impressis habetur, quod *multa tempora*, interpretandū esset. Sed parvi hoc momenti. Agathoclea Syracusanorum tyrannum ferunt

*Cervi atav
unde di-
gnoscatur.
Auctor
Aelianus,
nec ab simile
exemplum
in Chroni-
cis Franco-
rum tempo-
re Caroli
septimi.*

ferunt Cervum venando interfecisse, circa cujus collum torquis erat aeneus, superinducta jam pelle tectus, in quo huiusmodi legebatur inscriptio, ΔΙΟΜΗΑΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΙ: quem Princeps ipse magna veneratione susceptum Dianæ statim consecravit, diutissimeque apud Peucetios Italiæ populos in percelebri Dianæ templo, cujus meminit Aristoteles, torquis ille conspicuus fuit. Superare vero eos trecentos annos multi prodidere, plerique plures, plerique pauciores: quod quidem utcumque se habeat, receptissimum est eos esse vivacissimos, & vivacitatis elogio passim à Latinis Græcisque scriptoribus appellatos,

VIR UNDECUNQUE PERFECTUS. CAP. XVI.

Sed jam tempus est, ut ruminacionis significatum exequamur, si prius tamen locum apud Plinium expendimus, ubi de Cervi ruminacione loquitur, quem sylvestrium tunc ruminare, cum à nobis aluntur, dicere videtur: quasi cicuratio sit ruminacionis causa. Sedenim, uti reor, vel aliquid deest, vel, quo adduci non possumus, Aristotelem non expressit, qui eo probat argumento Cervos ruminare, quia idem faciunt alti à nobis. Ait enim: *Ex feris ea tantum ruminare novimus, que aliquando cum hominibus degunt, ut Cervus: hunc enim ruminare manifestum est.* Huius vero rei significatum est à Divinis literis interpretandum: ex quibus animalia, quæ ruminant, & ungulas bifidas habent, profana non esse discimus, quod quidem eo velamento subinnuit, eum qui sacris sit initiandus, pietatis meditatione, neque non doctrina, iudicioque præstare oportere. Bifida siquidem ungula discernendi doctrinam, & singulorum indicat examinationem, quam per ipsas rerum distinctiones assequimur, ut rectum ab indirecto, lepram à non lepra discernere possimus: ruminatio vero, ut sæpe dictum, pietatem & divinarum rerum meditationem ostendit: horum qui altera careat, tanquam ineptus rejiciendus.

Alterius siquidem Altera possit opem res & conjurat amice, diceret Horatius, de quo tamen significato in Porco latius ex Philone. Eoque forsitan spectat dictum illud ex 29. Psalm. ut apud Græcos est, *Φωνὴ κυρῆς καὶ ἄγγελος οὐρανῶν ἐλάφου, Vox Domini, quæ Cervos perficit,* vel, ut alii, *Præparat.* Significat

Vox Domini quæ d.

vero, καὶ ἄγγελος οὐρανῶν, instruere aliquem ad negotium quod exequendum susceperit. Vox igitur Domini, quæ Cervos, hoc est, viros non indignos qui admittantur ad sacra instruit, & ad certam vitæ rationem inducit, ea est, quæ per Prophetarum vaticinia, per Evangelicam institutionem, per Apolorum prædicationes per Doctorum optimorum interpretationes, nobis innotuit. Adamantius, cuius sententiam Euthymius mihi sequi videtur, eo rem trahit: ut eos viros Dominus ad profectum sapientiæ ducat, qui Serpentes sint assidue persecuturi (qui sermo mere est hieroglyphicus) hoc est, bellum cum hæreticis, & falsorum dogmatum authoribus gesturi, diabolique tentamenta conatusque ejus omnes exuperaturi, quo debellato certamine triumphabundi mox cantare valeant ex altero supra quadragesimum Psalm. *Quemadmodum anhelat Cervus ad fontes aquarum, insitibundus sit animus meus ad te Deus. Sitivit, inquam, animus meus Deum, cum qui fortis est, qui vivit.* His vero Cervis montes excelsum pervii, sublimitas quippe cælestis illucescit, supremæque doctrinæ fastigium, quod nubes omnes exuperat, quo simulac mortalium insidiis appetuntur, aut Canum latratibus exagitantur, tuto confugiant, & sine perturbatione sospitentur. Ubi vero in Divinis ipsis

Proverb. 5. 79.

Cant. c. 8. Columbinus pullus.

literis, in Proverb. quippe Salomonis legitur, *Cervus amicitia & gratiarum pullus fabuletur tecum,* hieroglyphice quidam, ait Eucher. ita interpretantur, ut Cervum amicitia accipiendum putent. Christum, totius dilectionis & charitatis magistrum: nam & alibi, & præcipue in Cantico, Christus ex Cervi imagine describitur, ut eo loco: *Similis es tu, frater meus, damule, aut hinnulo Cervorum.* Gratiarum vero pullum, quem accipiamus, nisi columbinum, ac perinde S. Spiritum, qui sit omnium gratiarum, quippe ut veteres vocabulum usurpant, *χαρισμάτων* distributor? Admonemur ergo